

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Åbent brev til

Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod

Københavns Kommune

borgmesteren@tmf.kk.dk

og pressen

København den 30. januar 2024

(25.08.24)

Om høje bygninger i den klimavenlige by

Københavns Kommune har udviklet en ny vision for teknik- og miljøområdet, der i højere grad tager udgangspunkt i aktuelle udfordringer. I de senere år er de længe varslede klimaforandringer begyndt at blive mere synlige, både i Danmark og i verden. Samtidig bliver det stadig mere tydeligt, at vi har brug for en grønnere by, og at vi har brug for, at byen kan rumme en større mangfoldighed af mennesker.

Akademiraadet tilslutter sig denne fortolkning af vores grundlæggende vilkår og støtter op om visionen, hvilket giver anledning til en anbefaling: **stop byggeri af høje huse i byen.**

Høje huse understøtter ikke de primære elementer i visionen, *Vores København*.

1. Byggeri af høje huse udleder unødigt meget CO₂. Selvom vi i dag kan bygge ganske højt i træ, så skal høje træhuse have dybe fundamenter og kældre i beton. Høje huse bruger tilmed større mængder af træ, relativt set i forhold til etagearealet, fordi konstruktionerne skal bære mere vægt. Træ kan ganske vist genplantes, men hvis vi skal erstatte alt betonbyggeri med træ, kan der blive drevet rov på skovene.
2. Høje huse er dyre i forhold til det brugbare areal. Det skyldes både materialeforbrug, byggeproces og det store areal, der skal bruges til bygningernes infrastruktur i form af trapper, elevatorer og klimaanlæg. Det betyder, at de ikke er egnede til almene boliger eller til mindre selvstændige erhvervsdrivende virksomheder, og dermed, at de høje huse bidrager negativt til byens sociale balance.
3. Langt de fleste høje huse belaster det lokale klima med turbulens og skygger. Det er meget svært for borgere, politikere og forvaltninger at vurdere om det er tilfældet ud fra det materiale, der typisk indgår i lokalplanmaterialet.
4. Gennem de sidste 30 år, hvor der er blevet åbnet for byggeri af høje huse i København, er der bygget meget få højhuse af høj arkitektonisk kvalitet, der bidrager positivt til de bymiljøer, de indgår i. Men alle de høje huse bidrager til, at Københavns karakteristiske profil med tårne og spir bliver forvansket. Her er problemet igen, at det er meget svært for borgere, politikere og forvaltning at gennemskue projekterne på det indledende lokalplanniveau.

Fra et arkitektonisk standpunkt er det værd at spørge, hvad man egentlig vil med højhuse og høje huse. Hvad fortæller de høje huse os?

Der er en udbredt forestilling om, at høje huse er bæredygtige, fordi det er godt at bo tæt, så vi kan prioritere offentlig transport og bløde trafikanter. Men den tæthed, der skal til for at opnå de fordele, fordrer ikke høje huse. 4-5 etager er mere en rigeligt.

Menneskene har været fascineret af tårne siden oldtiden, hvor vi kan læse om Babelstårnet i biblen, og om fyrtårnet i Alexandria i flere historiske kilder. I middelalderen blev der bygget tårne til forsvar, og tårne, der skulle symbolisere magt og synliggøre kirkerne. I europæiske byer før det tyvende århundrede, var det fællesskabet, der markerede sig med tårne, spir og kupler, når man nærmede sig en by fra havet eller landet.

Nutidens højhuse skal være spektakulære — de skal være højest i en evig konkurrence, eller de skal have ikoniske former, der er med til at brande bygherren. Det er mindre vigtigt, om de bidrager til livet mellem husene og til fællesskabet, ja faktisk tværtimod, hvis man kun betragter formerne: højhuset skal skille sig ud og være unikt, i stedet for at være i dialog med de omgivende bygninger.

Akademiraadet foreslår, at man fremover tager udgangspunkt i den højde og bebyggelsestæthed, der gælder for de historiske bydele. Man kan ved selvsyn konstatere, at tætheden i brokvartererne er høj nok til at understøtte et mangfoldigt erhvervsliv og blandede boliger, samtidig med at der er gode grønne områder i alle bydelene, både i de offentlige rum og i karreernes gårdanlæg.

Indtil vi har fundet ud af, hvordan vi for alvor bygger bæredygtigt, bør vi have fokus på at bevare og transformere de eksisterende bygninger og byrum med fokus på borgernes livskvalitet.

Det siger sig selv, at det vil være et markant paradigmeskifte med store økonomiske og politiske konsekvenser. Men vi har vel ingen glæde af investeringer, hverken private eller offentlige, hvis de betyder, at vores fælles verden bliver ubeboelig.

Selvom denne udtalelse er foranlediget af den aktuelle diskussion om en vision for København, gælder de grundlæggende principper overalt i Danmark. Vi har brug for nye arkitektoniske idealer, der svarer til nutidens vilkår.

Akademiraadet bidrager gerne til samtalen, i København, og i alle landets andre kommuner, og uddyber sine synspunkter.

Venlig hilsen
Akademiraadet

Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster, Akademiraadet virker til kunstens fremme og som samfundets rådgiver i kunstneriske spørgsmål. Akademiraadet står til rådighed for kommunerne og regionerne. Akademiraadet behandler henvendelser fra statslige myndigheder og kan på eget initiativ indhente oplysninger fra og fremsætte erklæringer over for statslige myndigheder og institutioner samt over for offentligheden. Rådets medlemmer er valgt i en demokratisk proces af de billedkunstnere og arkitekter, der udgør Kunstnersamfundet, og er en uafhængig og upolitisk organisation.